

Юрій ПАВЛОВИЧ

кандидат історичних наук

молодший науковий співробітник відділу новітньої історії

Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9261-1129>

e-mail: shadowjke@gmail.com

СТАНОВЛЕННЯ НОВОКАЛИНІВСЬКОЇ ОТГ У КОНТЕКСТІ ПОЛІТИКИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Досліджено основні етапи реформи децентралізації в Новокалінівській ОТГ і вказано сильні та слабкі сторони після першого етапу реалізації цієї політики. Простежено діяльність місцевих органів влади щодо реалізації концепцій децентралізації. Визначено основні зміни, які відбулися у житті місцевого населення після добровільного об'єднання в ОТГ. Висвітлено головні етапи історії становлення м. Новий Калінів і проаналізовано процес оформлення місцевого самоврядування згідно з нормами реформи. Проаналізовано причини складного економічного становища ОТГ у процесі реалізації децентралізації. Проведено оцінку розвитку Новокалінівської ОТГ.

Обґрунтовано актуальність і необхідність підняття привабливості й конкурентоспроможності цієї ОТГ із метою створення сприятливого соціально-економічного клімату для інвесторів, підприємців, жителів, які шукають вигідних умов для розвитку власної справи. Зазначено, що залучення інвестицій дасть змогу здобути переваги як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Доведено, що із впровадженням реформи децентралізації влади разом із децентралізацією бюджету значна частина повноважень та відповідальності у фінансовій і бюджетній сферах переходить на місця, зокрема до новостворених об'єднаних територіальних громад, які самостійно вирішуватимуть сукупність місцевих проблем, що залежить від цілого переліку соціально-економічних чинників. Визначено, що головною проблемою стало виконання територіальною громадою своїх функцій, пов'язаних із питаннями наповнення бюджету ОТГ, формування фінансових ресурсів, якими можна покривати головні соціальні потреби громадян, реалізації економічних, культурних програм розвитку громади.

Констатовано, що реалізація політики децентралізації вимагає належної комунікації між представниками влади та населенням ОТГ, а для успішного забезпечення конкурентоспроможності ОТГ необхідною умовою є активність суб'єктів регіонального рівня як у напрямі формування політики локального розвитку, так і її реалізації.

Ключові слова: Калінів, Новокалінівська ОТГ, історія міста, Самбірщина, децентралізація.

Місто Новий Калінів розташоване в південно-західній частині Самбірського р-ну Львівської обл., за 2 км від р. Дністер та 12 км на схід від м. Самбір, за 66 км на пів-

денний захід від Львова, на автошляху Н-13: Львів–Тернопіль–Ужгород. Площа становить 0,8 км² ¹.

Аналіз процесу децентралізації державного управління, перерозподілу повноважень між гілками влади, зміни у відносинах між громадянами і владою представили Леся Василенко та Мирослав Добровінський². Проблеми законодавчого забезпечення процесу децентралізації в Україні – українська дослідниця Світлана Закірова³. Історія становлення с. Калинова та сусідніх громад частково подана у праці Богдана Виханського⁴.

Мета дослідження – висвітлити зміст реформи децентралізації, її етапи та процес реалізації цієї політики в Новокалінівській об'єднаній територіальній громаді (ОТГ).

В Україні реформа децентралізації зіткнулася з неефективною роботою адміністративної системи державного управління та адміністративно-територіального устрою. Реформування країни потребує суттєвих змін, які повинні спільно реалізувати центральні органи влади й органи місцевого самоврядування задля створення відкритої політичної системи.

Розпочинати процес децентралізації потрібно із внесення змін до Конституції України, оскільки саме вона є основою для адміністративного устрою держави. Це дає змогу забезпечити правову підтримку змінам в основному законі України та допомогло б уникнути перешкод на шляху реформування структури й повноважень місцевого самоврядування. Однак у період військового конфлікту та окупації частини території держави такі зміни неможливі. Так, розвиток місцевого самоврядування і процес децентралізації ґрунтується на альтернативних правових шляхах.

Якщо розглядати історію, то варто розпочати із с. Калинів, навколо якого розбудували м. Новий Калинів⁵.

У 1772 р. відбувся перший поділ Речі Посполитої, українські етнічні землі (Галичина) увійшли до Королівства Галичини та Володимирії з Великим князівством Краківським і князівствами Освенцима й Затору⁶. На території сучасного села Калинів, яке належало до Самбірської округи, німецькі переселенці-колонізатори організували сільськогосподарську колонію. Її спроектовано й побудовано у формі «хреста», перша

¹ Історична довідка м. Новий Калинів. *Новокалінівська міська рада*. URL: <https://novokalynivskagromada.gov.ua/istorichna-dovidka-m-novij-kaliniv-10-31-20-27-06-2019/>

² Василенко Л., Добровінський М. Децентралізація та реформа місцевого самоврядування. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 3. С. 123–126.

³ Закірова С. Г. Децентралізація в Україні: сучасний стан законодавчого забезпечення процесу реформування. *Центр досліджень соціальних комунікацій НБУВ*. Київ. 2017. URL: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2853:detsentralizatsiya-v-ukrajini-suchasnij-stan-zakonodavchogo-zabezpechennya-protseesu-reformuvannya&catid=8&Itemid=350

⁴ Виханський Б. Й. Гордня. Дрогобич: Швидкодрук, 2012. С. 70–76.

⁵ Kalinów. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. Warszawa: nakł. F. Sulimierskiego i W. Walewskiego, 1882. Т. 3. С. 680. URL: http://dir.icm.edu.pl/pl/Słownik_geograficzny/Tom_III/680

⁶ Ісаєвич Я. Д. Королівство Галиції і Лодомерії. *Енциклопедія історії України*: у 10-ти т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. Київ: Наукова думка, 2009. С. 170–172.

назва – Кайзердорф («Кайзер» – імператор і «дорф» – село)⁷. Колоністи планували тут будівництво костелу, проте з низки причин у той час його не розпочато⁸.

Сільськогосподарська колонія Кайзердорф у складі Самбірської округи, яка входила до Королівства Галичини та Володимирії (Австро-Угорщина), перебувала аж до закінчення Першої світової війни (1918). З 1919 р. по 1939 р. Кайзердорф належав до Самбірського повіту Львівського воєводства, що перебувало у складі Польської Республіки⁹.

Територія колишнього Самбірського повіту й поселення Кайзердорф згідно з рішенням Народних зборів Західної України (26–28 жовтня 1939 р.) входять до складу УРСР і СРСР. Наприкінці 1939 р. розпочалося будівництво летовища на його території, однак події Другої світової війни призупинили роботи. У 1939–1940 рр. за програмою «Heim ins Reich» більшість німецьких колоністів Кайзердорфа залишила Галичину та виїхала до Німеччини. 26 жовтня 1939 р. згідно з рішенням Калинінської сільської ради поселення перейменовують на Калинів¹⁰.

З червня 1941 р. по серпень 1944 р. (після нападу Німеччини на СРСР) Калинів входить до складу Самбірського округу дистрикту «Галичина». У липні–серпні 1944 р. в ході Львівсько-Сандомирської наступальної операції радянські війська захопили територію Західної України. Кайзердорф перейменовано в Калинів та підпорядковано Самбірському р-ну Дрогобицької обл. УРСР¹¹.

Після Другої світової війни неподалік летовища, будівництво якого закінчилося, насаджено тополі, які осушили заболочену місцевість, відтак у 1951 р. розпочалося будівництво перших споруд військового призначення: казарма, їдальня, сховище для техніки. У 1952 р. розпочалося інтенсивне будівництво житлового масиву: 110 фінських будинків, триповерхового будинку для керівного складу, гуртожитку і 10-ти споруд військового призначення. Так поступово розширювалися межі Калинова, щороку збільшувалася й кількість населення. У центрі військового поселення збудовано Будинок офіцерів (на 2021 р. тут розміщується Народний дім та орган місцевого самоврядування – Новокалінінська міська рада). У 1956 р. збудовано санітарну частину, штаб, відділення зв'язку, котельню, водонапірну вежу, водонасосну станцію¹².

Утім, 21 травня 1959 р. Дрогобицька обл. увійшла до складу Львівської. Варто зазначити, що йдеться про військове поселення, однак статусу села чи селища міського типу не було. У постанові Президії Верховної Ради УРСР 1965 р. «Про внесення змін в адміністративне районування Української РСР» Калинів не згадано. Для прикладу подано указ Президії Верховної Ради УРСР 1965 р. про затвердження районів УРСР, серед них: Самбірський (центр – м. Самбір) у складі

⁷ Kalinów... URL: http://dir.icm.edu.pl/pl/Slownik_geograficzny/Tom_III/680

⁸ Настасяк. І. Ю. Організація управління Галичиною і Буковиною у складі Австрії (1772–1848): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Львівський національний університет ім. Івана Франка. Львів, 2005. 200 с.

⁹ Виханський Б. Й. Гординя. С. 70–76.

¹⁰ Інтерв'ю з Дацівом Миколою Степановичем зі с. Гординя Самбірського р-ну, записане 20 червня 2020 р. *Архів автора*.

¹¹ Виханський Б. Й. Гординя. С. 82.

¹² Інтерв'ю з Дацівом Миколою Степановичем зі с. Гординя Самбірського р-ну, записане 20 червня 2020 р. *Архів автора*.

м. Рудки і Вошанцівської, Зав'язанецької, Крученицької, Купновицької, Луківської, Макунівської, Михайлевицької, Погірцівської, Сусолівської, Чайковицької, Хлопчицької та Ятвягівської сільрад Городоцького р-ну; Дублянської селищної ради і Бабинської, Бісковицької, Блажівської, Великобілинської, Верховецької, Вільшаницької, Воле-Баранецької, Воютицької, Городищенської, Корналовицької, Кульчицької, Луківської, Містковицької, Монастирецької, П'яновицької, Ралівської, Садковицької, Стрільковицької та Чукв'янської сільрад Дрогобицького р-ну¹³.

У серпні 1960 р. на території Калинівського летовища дислокувався 340-й окремий Бреславський транспортно-бойовий вертолітний полк. У 1980-х роках – 368-й окремий штурмовий авіаційний полк, а з травня 1988 р. переміщено виведений з Афганістану 335-й окремий бойовий вертолітний полк у повному складі¹⁴. У період незалежної України: з 1992 р. 340-й окремий транспортно-бойовий вертолітний полк перейменовано на 7-й окремий Бреславський, а з 2016 р. – 7-й окремий полк армійської авіації – на 12-ту окрему бригаду армійської авіації. 5 грудня 2020 р. Указом Президента України № 545/2020 бригаді присвоєно почесне звання «імені генерал-хорунжого Віктора Павленка» (територія м. Новий Калинів)¹⁵.

На 1970 р. збудовано 18 п'ятиповерхових будинків, перукарню, медпункт, лікувально-профілактичний заклад для льотного складу, 2 котельні¹⁶.

Військовому містечку № 120 15 грудня 1999 р. Постановою Верховної Ради України «Про присвоєння найменування новоутвореному населеному пункту Самбірського району Львівської області» присвоєно назву «селище міського типу Новий Калинів»¹⁷.

У листопаді 2000 р. на території селища відкрито середню загальноосвітню школу I–III ступенів, при ній діяв і досі діє дитячий садок «Калина».

З 2005 р. смт Новий Калинів Самбірського р-ну Львівської обл. віднесено до категорії міст районного значення (постанова Верховної Ради України № 2686 – IV від 21.06.2005 р.)¹⁸. Через надмірну подрібненість територіальних громад і надзвичайно слабку матеріально-фінансову базу органи місцевого самоврядування виявилися неспроможними виконувати всі повноваження органів місцевого самоврядування,

¹³ Указ Президії Верховної Ради УРСР «Про внесення змін в адміністративне районування Української РСР». Затв. Головою Президії Верховної Ради Української РСР від 05.02.1965 р. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2н-06#Text>

¹⁴ Історична довідка м. Новий Калинів.

¹⁵ Про присвоєння почесного найменування 12 окремій бригаді армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України. Затв. Указом Президента України від 05.12.2020 р. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545/2020#Text>

¹⁶ Історична довідка м. Новий Калинів.

¹⁷ Постанова Верховної Ради України «Про присвоєння найменування новоутвореному населеному пункту Самбірського району Львівської області». Затв. Головою Верховної Ради України від 15.12.1999 р. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1305-14#Text>

¹⁸ Постанова Верховної Ради України «Про віднесення селища Новий Калинів Самбірського району Львівської області до категорії міст районного значення». Затв. Головою Верховної Ради України від 21.06.2005 р. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2686-15#Text>

загальні завдання вирішували лише на рівні територіальних громад міст обласного значення¹⁹.

З 1 квітня 2014 р. Кабінет Міністрів України ухвалив «Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні», основна мета якої – формування механізмів, визначення напрямів, встановлення термінів для запровадження в дію ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і функціонування повноцінного життєвого середовища для жителів громади. Водночас мешканці новоутвореної громади повинні одержувати високоякісні та доступні публічні послуги, які б задовольняли їхні інтереси в усіх сферах життєдіяльності. Вони мають право брати участь у становленні інститутів прямого народовладдя з метою узгодження інтересів територіальної громади та держави²⁰. У конституційному полі процес децентралізації – це передача частини функцій та повноважень центральних органів виконавчої влади органам регіонального й місцевого самоврядування.

Центральна влада повинна визнавати за місцевими органами влади широку компетенцію, однак може переглядати їхні повноваження, скасувати прийняті органами місцевого самоврядування рішення, як керуючись їх доцільністю, так і внаслідок порушення законодавства.

Мета децентралізації – передача прав на прийняття рішень органам, які не перебувають в ієрархічній підпорядкованості центральним органам влади, а обираються зацікавленими громадянами, що проживають у межах ОТГ²¹.

Децентралізація стала ефективним знаряддям для економічного розвитку окремих регіонів завдяки зусиллям місцевих органів, які в ході реформи одержали незалежність у прийнятті стратегічних рішень на місцях.

Переваги децентралізації: підвищення ефективності органів місцевого самоврядування, удосконалення соціально-економічного розвитку та захист прав людини і її свободи. Децентралізація стає основою для вироблення нової стратегії державного будівництва, завдяки створеній системі управління та її адміністративній складовій.

Проте надважливою залишається проблема місцевих органів влади, які самостійно не зуміли на першому етапі децентралізації впровадити стратегію розвитку регіонів. В Україні є чимало регіонів, де неможливо створити фінансово самодостатні структури місцевого самоврядування, і, як наслідок, вони не обійдуться без зовнішнього втручання держави²².

Досвід зарубіжних країн дає змогу стверджувати, що для політики децентралізації необхідне врахування принципу субсидіарності, який характеризує та розкриває процес децентралізації на новому етапі розвитку суспільства.

Для прикладу, місцеві органи влади Італії наділені правом самостійно встановлювати місцеві податки та збори, які є потужним джерелом фінансування локальних потреб. Серед місцевих податків наявні: група прямих реальних (на нерухоме і рухоме

¹⁹ Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Схв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 р. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p#Text>

²⁰ Там само.

²¹ Василенко Л., Добровінський М. Децентралізація та реформа місцевого самоврядування. С. 123–125.

²² Закірова С. Г. Децентралізація в Україні...

майно, з власників транспортних засобів, на професію, екологічний), група прямих на доходи (прибутковий та на прибуток підприємств), на спадщину і дарування, непрямі на продаж (на роздрібний, спиртних напоїв, споживання електроенергії та газу, акцизи на бензин, тютюн, спиртні напої), збори й мита.

На практиці італійська модель децентралізації досить дієва, оскільки посприяла підвищенню якості надання публічних послуг, зростанню економічної активності на локальному рівні²³.

Реформа в Польщі проходила кількома етапами. Перший – створення гмін – територіальних громад. Гміна – це місто, село, кілька сіл або район міста. Другий етап спрямований на скорочення через об'єднання повітів та воєводств. Як наслідок, у країні змінився розподіл повноважень між центральними й місцевими органами влади. З реформою децентралізації скорочено кількість державних службовців, що позитивно вплинуло на зменшення бюджетних витрат на управління. Крім того, було реформовано механізм перерозподілу податкових надходжень між державним та місцевими бюджетами. У процесі проведення централізації у Польщі створено вільні економічні зони, які надають один одному допомогу в умовах профіциту і дефіциту бюджету²⁴.

Реалізація політики децентралізації відбувається в декілька етапів. На I (базовому) етапі (2014–2017) передбачено внесення змін до Конституції України, змін щодо новоутворених виконавчих органів обласних і районних рад та розподілу повноважень між ними. Наступне – питання розробки нових проектів і прийняття актів законодавства щодо впровадження механізмів прямого народовладдя: створення сприятливих правових умов для залучення населення до участі та прийняття управлінських рішень органами місцевого самоврядування. У пріоритеті питання реалізації права територіальних громад на добровільне об'єднання, яке ґрунтується на законодавчій основі із всебічною підтримкою зі сторони держави.

На сесії Новокалінівської міської ради 11 серпня 2015 р. прийнято рішення «Про добровільне об'єднання територіальних громад відповідно до статей II, IV, VI, VII Закону України “Про добровільне об'єднання територіальних громад”». Новокалінівська міська рада вирішила об'єднатись із територіальними громадами с. Велика Білина, Мала Білина, Велика Хвороща Великобілінської сільської ради, с. Гординя Гординянської сільської ради, с. Корналовичі Корналовицької сільської ради, с. Калинів, Кружики Калинівської сільської ради, м. Новий Калинів Новокалінівської міської ради в територіальну громаду з центром у м. Новий Калинів²⁵.

Вирішено доручити Новокалінівському міському голові Богдану Юзвяку звернутися до Львівської обласної ради із клопотанням про утворення Новокалінівської територіальної громади. Також повноваження Великобілінської сільської ради, Великобілінського сільського голови, Гординянської сільської ради, Гординянського сільського голови, Корналовицької сільської ради, Корналовицького сільського голови, Калинівської сільської ради, Калинівського сільського голови, Новокалінівської

²³ Пігуль Н. Г., Люта О. В. Зарубіжний досвід проведення децентралізаційних реформ. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаїв, 2016. Вип. 9. С. 684–687.

²⁴ Там само.

²⁵ Рішення сесії міської ради № 430 «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Затв. Головою міської ради Нового Калинова від 11.07.2015 р. *Новокалінівська міська рада*. URL: <https://novokalynivska-gromada.gov.ua/docs/220863/>

міської ради, Новокалінівського міського голови припинити з моменту набуття повноважень новообраними органами місцевого самоврядування, міським головою територіальної громади, утвореної внаслідок добровільного об'єднання. Наступним стало питання щодо активів і пасивів громад. Вирішено, що правонаступником активів та пасивів Великобілинської, Гординянської, Корналовицької, Калінівської сільських рад, Новокалінівської міської ради призначити Новокалінівську міську раду, утворену внаслідок добровільного об'єднання²⁶. У процесі об'єднання громад виникали й певні труднощі, пов'язані з процесом перегляду меж адміністративно-територіальних одиниць, що виразилось в укрупненні територіальних громад.

На II етапі реалізації політики децентралізації (2015–2017) було передбачено «уніфікувати і стандартизувати публічні послуги, що надаються населенню органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади з урахуванням принципів максимальної доступності послуг для споживачів та визначити на законодавчому рівні умови для їх належного фінансування»²⁷. Також для місцевого самоврядування важлива інституційна реорганізація на новій територіальній основі. Одна з головних проблем у Новокалінівській ОТГ – залучення інвестицій. Підтримка місцевого виробництва та сільського господарства дасть можливість працевлаштувати населення, поповнити місцевий бюджет і підвищити рівень життя населення. Ці чинники можуть суттєво вплинути на зменшення міграції зі сіл ОТГ. Відсутність доступної інформації про діяльність місцевих підприємств не додають привабливості для нових фінансувань потенційних інвесторів. Також на заваді стоять бюрократія та корупція у процесах, пов'язаних із землею²⁸.

На III етапі (2017–2020) впроваджувалися одні з головних положень політики децентралізації – остаточна зміна в адміністративно-територіальному устрої та передача більшості повноважень новим місцевим радам, які об'єднуються²⁹. Щодо об'єднаних територіальних громад, то в межах основних напрямів реформи децентралізації вже після її результатів у 2017 р. та першій половині 2018 р. відбулися реальні перетворення, які вплинули на всі місцеві бюджети України, зокрема й ОТГ Львівської обл.

Місцевим бюджетам ОТГ Львівської обл. на 2017 р. була передбачена з державного бюджету освітня субвенція – 79 млн грн та медична – 40 млн грн. 14 громад отримали з державного бюджету базову дотацію, Новокалінівська ОТГ бюджет громади затвердила з реверсною дотацією. Всього бюджету ОТГ області отримали 24,5 млн грн базової дотації. Новокалінівська стала найбільше фінансово залежною від державного бюджету, поряд із Судововишнівською – 66 % у доходах громади становила базова дотація³⁰.

²⁶ Рішення сесії міської ради № 430 «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Затв. Головою міської ради Нового Калинова від 11.07.2015 р. *Новокалінівська міська рада*. URL: <https://novokalynivska-gromada.gov.ua/docs/220863/>

²⁷ Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування...

²⁸ Програма соціально-економічного розвитку. *Новокалінівська міська рада*. URL: <https://novokalynivska-gromada.gov.ua/plan-socialnoekonomichnogo-rozvitku-00-12-09-18-06-2019/>

²⁹ Навіщо децентралізація? «Децентралізація». *Децентралізація дає можливості*. URL: <https://decentralization.gov.ua/about>

³⁰ Кльоба С. М. Економічна оцінка розвитку та конкурентоспроможності об'єднаних територіальних громад Львівської області. Тернопіль, 2018. С. 27–36.

До 2019 р. унаслідок реформи децентралізації створено 1 070 об'єднаних територіальних громад (ОТГ), у які добровільно об'єдналися 4 882 громад. У 936 ОТГ відбулись перші місцеві вибори³¹.

Так, 16 квітня 2020 р. прийнято рішення «Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення територій та адміністративних центрів територіальних громад», за яким Кабінет Міністрів України визначив адміністративні центри та затвердив території 1 470 таких, у яких проведуть місцеві вибори у 2020 р. на новій територіальній основі³². 12 червня 2020 р. Уряд затвердив новий адміністративно-територіальний устрій базового рівня. Відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів, після місцевих виборів в Україні буде 1 469 ОТГ, які покриватимуть усю територію країни³³.

Верховна Рада України 17 липня 2020 р. прийняла Постанову «Про утворення та ліквідацію районів». Згідно з документом, в Україні утворюються та ліквідовуються райони. Новокалінівська ОТГ входить до Самбірського р-ну Львівської обл.

Верховна Рада України 15 липня 2020 р. прийняла постанову про призначення чергових місцевих виборів, які відбулися 25 жовтня 2020 р.³⁴.

Чисельність населення на 1 січня 2021 р. – 14 911 осіб.

Таблиця

**Населені пункти, що входять до складу спроможної територіальної громади,
та чисельність населення**

Місто/село/селище міського типу	Кількість осіб
Новий Калинів	4 233
Калинів	435
Кружики	304
Корналовичі	895
Гординя	898
Мала Білина	425
Велика Білина	203
Велика Хвороща	4
Дубляни	1 747
Велика Озимица	269
Мала Озимица	140
Лука	333
Майнич	260
Залужани	386
Мала Хвороща	–
Бабина	1 711
Пиняни	784

³¹ Реформа децентралізації. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizaciyi>

³² Там само.

³³ Навіщо децентралізація? URL: <https://decentralization.gov.ua/about>

³⁴ Там само.

Береги	350
Містковичі	378
Ковиничі	378
Зарайське	216
Клімівщина	8
Корничі	433
Бірчиці	246
Нові Бірчиці	61

Кількість дітей віком від 0 до 16 років – 2 608 осіб³⁵.

На території Новокалінінської ОТГ розташовані такі об'єкти соціально-культурного призначення: Новокалінінський міський центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги; Новокалінінський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; школи – 3; Народні доми – 7; бібліотеки – 7; амбулаторії – 2; фельдшерсько-акушерські пункти – 5³⁶.

Новий етап в історії Нового Калинова розпочався з політики децентралізації ще 2015 р., коли на сесії Новокалінінської міської ради прийняли рішення про добровільне об'єднання навколишніх сіл в одну громаду. Реалізація концепції децентралізації сприятиме посиленню правової, організаційної та матеріальної спроможності новоутворених територіальних громад із дотриманням принципів і положень Європейської хартії місцевого самоврядування, доступності публічних послуг, створенню сприятливих умов для розвитку освіти. Однак потрібно зазначити, що відразу виникають певні труднощі при впровадженні нових механізмів в управлінні місцевими органами влади в Новокалінінській ОТГ.

Децентралізація відкриває значні перспективи для місцевого самоврядування, оскільки дає можливість самостійно вирішувати питання місцевого значення, особливо підвищення ролі громадян та їх впливу на процес прийняття рішень щодо забезпечення умов соціального й економічного розвитку суспільства. Децентралізація державної влади веде до максимальної демократизації відносин у суспільстві, завдяки чому не розділяє країну, а створює умови для територіальних громад як джерела муніципальної незалежної від держави влади. Насамперед необхідно досягнути глибокого й усвідомленого розуміння процесу децентралізації. У кожній державі цьому має передувати обговорення стратегії реформ з урахуванням ролі місцевої влади, представленої політичної культури й методів роботи державного апарату. У Новокалінінській ОТГ все пов'язано зі старими методами прийняття важливих рішень для громади, ігноруванням запитів громадян до владних структур, слабкою комунікацією між органами влади та мешканцями громади. До складу місцевого самоврядування прийшло багато активних громадян, необізнаних у питаннях самоврядування, та й для досвідчених представників державного апарату навчання та консультативна допомога стають необхідністю. Основним завданням для реалізації всіх концепцій політики децентралізації залишається комунікація між владою та

³⁵ Державна служба статистики України / за ред. І. Є. Вернера. Київ, 2020. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/05/zb_chuselnist%202019.pdf

³⁶ Історична довідка. *Новокалінінська міська рада*. URL: <https://novokalynivska-gromada.gov.ua/istorichna-dovidka-10-29-41-27-06-2019/>

населенням, розуміння процесу побудови ОТГ і фінансування проблемних галузей місцевого значення.

REFERENCES

- Datsiv, M. S. (2020, June 20, 2020). Interview by Yu. Pavlovych [in-person].
- Isaievych, Ya. D. (2009). Korolivstvo Galitsii i Lodomerii. In V. A. Smolii (Ed.), *Entsyklopediia istorii Ukrainy: u 10-ty t.* (pp. 170–172). Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].
- Istorychna dovidka m. Novyi Kalyniv. *Novokalynivska miska rada*. Retrieved from <https://novokalynivska-gromada.gov.ua/istorichna-dovidka-m-novij-kaliniv-10-31-20-27-06-2019/> [in Ukrainian].
- Istorychna dovidka. *Novokalynivska miska rada*. Retrieved from <https://novokalynivska-gromada.gov.ua/istorichna-dovidka-10-29-41-27-06-2019/> [in Ukrainian].
- Kalinów. (1882). In *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich* (Vol. 3, p. 680). Warsaw: nakł. F. Sulimierskiego i W. Walewskiego. Retrieved from http://dir.icm.edu.pl/pl/Słownik_geograficzny/Tom_III/680 [in Ukrainian].
- Kloba, S. M. (2018). *Ekonomichna otsinka rozvytku ta konkurentospromozhnosti obiednanykh terytorialnykh hromad Lvivskoi oblasti*. Ternopil [in Ukrainian].
- Nastasiak, I. Yu. (2005). *Orhanizatsiia upravlinnia Halychynoiu i Bukovynoiu u skladi Avstrii (1772–1848)* [Organization of the administration of Galicia and Bukovina as part of Austria (1772–1848)] (*Candidate's thesis*). Lviv [in Ukrainian].
- Navishcho detsentralizatsiia? «Detsentralizatsiia». Detsentralizatsiia daie mozhlyvosti. Retrieved from <https://decentralization.gov.ua/about> [in Ukrainian].
- Navishcho detsentralizatsiia? Retrieved from <https://decentralization.gov.ua/about> [in Ukrainian].
- Pihul, N. H., & Liuta, O. V. (2016). Zarubizhnyi dosvid provedennia detsentralizatsiinykh reform. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, 9, 684–687 [in Ukrainian].
- Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro prysvoiennia naimenuvannia novoutvorenomu naselenomu punktu Sambirskoho raionu Lvivskoi oblasti». Zatv. Holovoiu Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 15.12.1999 r. *Verkhovna Rada Ukrainy*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1305-14#Text> [in Ukrainian].
- Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro vidnesennia selyshcha Novyi Kalyniv Sambirskoho raionu Lvivskoi oblasti do katehorii mist raionnoho znachennia». Zatv. Holovoiu Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 21.06.2005 r. *Verkhovna Rada Ukrainy*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2686-15#Text> [in Ukrainian].
- Pro prysvoiennia pochesnoho naimenuvannia 12 okremii bryhadi armiiskoi aviat-sii Sukhoputnykh viisk Zbroinykh Syl Ukrainy. Zatv. Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 05.12.2020 r. *Verkhovna Rada Ukrainy*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545/2020#Text> [in Ukrainian].
- Pro skhvalennia Kontseptsii reformuvannia mistsevoho samovriaduvannia ta terytorialnoi orhanizatsii vlady v Ukraini. Skhv. rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 01.04.2014 r. *Verkhovna Rada Ukrainy*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-r#Text> [in Ukrainian].
- Prohrama sotsialno-ekonomichnoho rozvytku. *Novokalynivsky miska rada*. Retrieved from <https://novokalynivska-gromada.gov.ua/plan-socialnoekonomichnogo-rozvitku-00-12-09-18-06-2019/> [in Ukrainian].

Reforma detsentralizatsii. *Uriadovi portal*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizaciyi> [in Ukrainian].

Rishennia sesii miskoi rady № 430 «Pro dobrovilne obiednannia terytorialnykh hromad». Zatv. Holovoioi miskoi rady Novoho Kalynova vid 11.07.2015 r. *Novokalynivska miska rada*. Retrieved from <https://novokalynivska-gromada.gov.ua/docs/220863/> [in Ukrainian].

Ukaz Prezydii Verkhovnoi Rady URSR «Pro vnesennia zmin v administratyvne raionuvannia Ukrainiskoi RSR». Zatv. Holovoioi Prezydii Verkhovnoi Rady Ukrainiskoi RSR vid 05.02.1965 r. *Verkhovna Rada Ukrainy*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2n-06#Text> [in Ukrainian].

Vasylenko, L., & Dobrovinskyi, M. (2017). Detsentralizatsiia ta reforma mistsevoho samovriaduvannia. *Pidpriumytstvo, hospodarstvo i pravo*, 3, 123–126 [in Ukrainian].

Vernera, I. Ye. (Ed.). (2020). *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. Kyiv. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/05/zb_chuselnist%202019.pdf [in Ukrainian].

Vykhanskyi, B. Y. (2012). *Hordynia*. Drohobych: Shvydkodruk [in Ukrainian].

Zakirova, S. H. (2017). Detsentralizatsiia v Ukraini: suchasnyi stan zakonodavchoho zabezpechennia protsesu reformuvannia. Tsentr doslidzhen sotsialnykh komunikatsii NBUV. Kyiv. Retrieved from http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2853:detsentralizatsiya-v-ukrajini-suchasnij-stan-zakonodavchogo-zabezpechennya-protsesu-reformuvannya&catid=8&Itemid=350 [in Ukrainian].

Yurii PAVLOVYCH

PhD

Junior Researcher at the

Department of Contemporary History

Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of the

National Academy of Sciences of Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9261-1129>

e-mail: shadowjke@gmail.com

HISTORY OF THE FORMATION OF THE NOVOKALYNIVSKA UNITED TERRITORIAL COMMUNITY. DECENTRALIZATION POLICY

The investigation deals with covering stages of decentralization reform in Novokalynivska United Territorial Community (UTC) and indicating strengths and weaknesses after the first stage of the policy implementation. The history of the formation of the city of Novy Kalyniv in the Sambir region from the first information to the present is covered. The influence of decentralization policy on local self-government bodies has been studied. Studies of individual settlements are relevant and necessary since the history of each country begins with the formation and development of the smallest villages, towns, from which began their journey historians, politicians, writers, artists, etc. Such studies provide a deeper insight into the historical past of Ukraine, to understand the essence of the process of state formation, and to cover in minute detail the life of the Ukrainian people in different historical periods and in different aspects: social, economic, cultural and religious. The Ukrainian vision of local problems through the prism of global ones

attaches special value to this type of research. Historical local lore is one of the most important branches in the history of Ukraine, as differences in traditions, dialects, attitudes to new challenges (decentralization policy) become the foundation for understanding Ukrainian history.

A priori, the implementation of decentralization policy will strengthen the legal, organizational, and material capacity of the newly formed territorial communities in compliance with the principles and provisions of the European Charter of Local Self-Government, accessibility of public services, creating favorable conditions for education. However, in practice, based on Novokalynivska UTC, the implementation of these mechanisms by local authorities is half done. It is all connected with the old methods of making important decisions for the community, ignorance of local authorities, ignoring the requests of the UTC population, poor communication between local authorities and residents of Novokalynivska UTC. The priority task for the implementation of all concepts of decentralization policy is to communicate between the government and the population, to understand the main tasks of decentralization, and to finance problematic areas of local importance.

Keywords: Kalyniv, Novokalynivska UTC, history of the city, Sambir region, decentralization.